

Ustawa z dnia 16 lipca 2020 r. o udzielaniu pomocy publicznej w celu ratowania lub restrukturyzacji przedsiębiorców – najważniejsze informacje

Zgodnie z Ustawą przedsiębiorcy znajdujący się w trudnej sytuacji ekonomicznej będą mogli uzyskać, pomoc publiczną na ratowanie, tymczasowe wsparcie restrukturyzacyjne lub na restrukturyzację. Pomoc będzie udzielana ze środków budżetu państwa na pisemny wniosek o udzielenie pomocy.

Pomoc będzie mógł uzyskać przedsiębiorca zagrożony niewypłacalnością spełniający warunki określone w art. 141 ust. 2 Prawa restrukturyzacyjnego, tj. który wskutek poniesionych strat utracił więcej niż połowę kapitału, w szczególności jeżeli suma zysku (strat) z lat ubiegłych, zysku (straty) netto w danym roku obrotowym, kapitału zapasowego, kapitału z aktualizacji wyceny i pozostałych kapitałów (funduszy) rezerwowych jest ujemna i jej wartość bezwzględna jest większa niż 50% kapitału (funduszu) podstawowego, a w przypadku przedsiębiorców innych niż mali lub średni, gdy w ciągu dwóch ostatnich lat stosunek długów do kapitału własnego był większy niż 7,5 a stosunek zysku operacyjnego powiększonego o amortyzację do odsetek był niższy niż 1.

Z pomocy publicznej będzie mógł również skorzystać przedsiębiorca niewypłacalny (w rozumieniu art. 11 Prawa upadłościowego).

Uzyskanie pomocy będzie możliwe m. in. pod warunkiem, że przedsiębiorca:

- 1) podjął działalność gospodarczą w danym sektorze w okresie co najmniej trzech lat przed dniem złożenia wniosku restrukturyzacyjnego;
- 2) nie prowadzi działalności gospodarczej w sektorach hutnictwa żelaza i stali, górnictwa węgla lub w sektorze finansowym;
- 3) nie prowadzi działalności na rynku, na którym występuje lub może występować długookresowa strukturalna nadprodukcja;
- 4) nie jest przedsiębiorcą należącym do grupy kapitałowej ani nie jest przejmowany przez żadnego przedsiębiorcę należącego do grupy kapitałowej, z wyjątkiem sytuacji gdy wykáže, że jego trudna sytuacja ekonomiczna:
 - a) ma charakter wewnętrzny i nie jest wynikiem nieuzasadnionego podziału kosztów w ramach grupy kapitałowej,
 - b) jest zbyt poważna, aby mogła zostać rozwiązana przez przedsiębiorcę lub przedsiębiorców należących do tej samej grupy kapitałowej.

Pomoc może być udzielana, jeżeli będzie zapobiegać i prowadzić do ograniczenia trudności społecznych lub przewyciężenia niedoskonałości rynku (w rozumieniu art. 3 pkt 7 Ustawy), w przypadku gdy bez jej udzielenia cel ten nie zostałby osiągnięty lub zostałby osiągnięty w mniejszym zakresie. Ponadto pomoc na tymczasowe wsparcie restrukturyzacyjne będzie mogła być udzielona wyłącznie mikroprzedsiębiorcy, małemu i średniemu przedsiębiorcy, z wyłączeniem dużych przedsiębiorców.

Ustawa wprowadza również ograniczenie w zakresie maksymalnych wynagrodzeń wypłacanych wskazanym członkom organów i pracowników przedsiębiorców ubiegających się o wsparcie. Maksymalna wysokość wynagrodzenia miesięcznego:

- 1) członków organów nadzorczych,
- 2) członków organów zarządzających, w szczególności członków zarządów,
- 3) głównych księgowych,
- 4) kierowników, w szczególności dyrektorów, tymczasowych kierowników, zarządców komisarycznych i osób zarządzających na podstawie umów cywilnoprawnych,
- 5) zastępców kierowników, w szczególności zastępców dyrektorów

- przedsiębiorcy, któremu udzielono pomocy, nie może przekroczyć, w okresie od dnia udzielenia pomocy do dnia przypadającego po upływie roku od dnia, w którym upłynął okres na jaki udzielono pomocy, 400% przeciętnego wynagrodzenia w poprzednim kwartale ogłaszanego przez Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego na podstawie ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych.

Pomoc na ratowanie

Pomoc na ratowanie będzie udzielana przedsiębiorcy znajdującemu się w trudnej sytuacji ekonomicznej, w celu umożliwienia mu wykonywania działalności gospodarczej przez okres niezbędny do opracowania planu restrukturyzacji albo likwidacji działalności gospodarczej.

Pomoc na ratowanie może być także udzielona mikro-, małemu lub średniemu przedsiębiorcy spełniającemu przesłanki określone w art. 141 ust. 1 Prawa restrukturyzacyjnego, który nie znajduje się w trudnej sytuacji ekonomicznej, jednak z powodu zaistnienia wyjątkowych i nieprzewidzianych okoliczności wymaga pilnego wsparcia płynności finansowej.

Pomoc na ratowanie ma być udzielana wyłącznie w formie zabezpieczonej pożyczki, której oprocentowanie będzie nie niższe niż wysokość stopy bazowej opublikowanej przez Komisję Europejską na jej stronie internetowej, obowiązującej w dniu udzielenia pożyczki (od dnia 1 sierpnia 2020 r. wynosi ona 0,61%), powiększonej o 4 punkty procentowe.

Udzielenie pomocy na ratowanie będzie mogło być uzależnione od ustanowienia zabezpieczenia zwrotu tej pomocy, przy czym Ustawa nie określa minimalnego poziomu wartości zabezpieczenia. W przypadku konieczności ustanowienia zabezpieczenia, będzie mogła je stanowić w szczególności:

- 1) hipoteka,
- 2) zastaw cywilny lub rejestrowy,
- 3) cesja wierzytelności,
- 4) oświadczenie o poddaniu się egzekucji wprost spełniające warunki określone w art. 777 § 1 pkt 4-6 Kodeksu postępowania cywilnego,
- 5) weksel własny in blanco.

Pomoc w formie pożyczki będzie mogła zostać udzielona na okres nie dłuższy niż 6 miesięcy.

W celu obliczenia maksymalnej kwoty pożyczki minister właściwy do spraw gospodarki albo Agencja Rozwoju Przemysłu S. A. („ARP”) wyliczy ujemne przepływy pieniężne z działalności operacyjnej przedsiębiorcy znajdującego się w trudnej sytuacji ekonomicznej, przez wyliczenie różnicy między zyskiem brutto za ostatni rok obrotowy powiększonym o amortyzację za ostatni rok obrotowy, a zmianą stanu kapitału obrotowego, liczoną jako różnicę między aktywami obrotowymi a zobowiązaniami o charakterze krótkoterminowym za ostatni rok obrotowy. Wyliczona w ten sposób kwota będzie mnożona przez okres, na który ma zostać udzielona ta pożyczka, wyrażony w latach.

W przypadku gdy wynik obliczeń będzie liczbą ujemną, kwota pożyczki nie będzie mogła być wyższa od wartości bezwzględnej uzyskanego wyniku, chyba że przedsiębiorca znajdujący się w trudnej sytuacji ekonomicznej pisemnie uprawdopodobni konieczność udzielenia pożyczki w wyższej kwocie.

W przypadku gdy wynik obliczeń będzie liczbą dodatnią, kwota pożyczki będzie uzależniona od przedstawienia przez przedsiębiorcę znajdującego się w trudnej sytuacji ekonomicznej szczegółowych wyjaśnień uprawdopodobniających, że znajduje się on w trudnej sytuacji ekonomicznej, oraz uzasadnienia konieczności uzyskania pożyczki we wnioskowanej kwocie.

Tymczasowe wsparcie restrukturyzacyjne

Tymczasowe wsparcie restrukturyzacyjne będzie mogło być udzielone mikroprzedsiębiorcy, małemu lub średniemu przedsiębiorcy znajdującemu się, co do zasady, w trudnej sytuacji ekonomicznej.

Pomoc na ratowanie może być także udzielona mikro-, małemu lub średniemu przedsiębiorcy spełniającemu przesłanki określone w art. 141 ust. 1 Prawa restrukturyzacyjnego, który nie znajduje się w trudnej sytuacji ekonomicznej, jednak z powodu zaistnienia wyjątkowych i nieprzewidzianych okoliczności wymaga pilnego wsparcia płynności finansowej

Pomoc w tej formie także będzie miała formę oprocentowanej pożyczki udzielanej w celu umożliwienia przedsiębiorcy prowadzenia działalności gospodarczej przez czas niezbędny do wdrożenia działań restrukturyzacyjnych mających na celu przywrócenie długookresowej zdolności do konkutowania na rynku. Również w przypadku tymczasowego wsparcia restrukturyzacyjnego udzielenie pożyczki będzie mogło być uzależnione od ustanowienia zabezpieczenia.

Oprocentowanie pożyczki udzielanej w ramach tymczasowego wsparcia restrukturyzacyjnego będzie, jak w przypadku pomocy na ratowanie, nie niższe niż stopa

bazowa opublikowana przez Komisję Europejską na jej stronie internetowej, obowiązująca w dniu udzielenia pożyczki powiększona o 4 punkty procentowe.

Wysokość tymczasowego wsparcia restrukturyzacyjnego będzie ograniczona do kwoty niezbędnej do kontynuowania działalności mikro-, małego lub średniego przedsiębiorcy w okresie, na który to wsparcie zostało udzielone, jednak nie dłuższym niż 18 miesięcy.

Uzyskanie tymczasowego wsparcia na restrukturyzację jest uwarunkowane wdrożeniem uproszczonego planu restrukturyzacji, który należy załączyć do wniosku o udzielenie pomocy. Plan ten musi zawierać wstępny opis i harmonogram planowanych środków restrukturyzacyjnych i związanych z nimi kosztów oraz musi zostać sporządzony wiarygodnie, w sposób wykonalny i w oparciu o realne założenia. Plan, o którym mowa w zdaniu poprzednim podlega zatwierdzeniu przez ministra właściwego do spraw gospodarki albo ARP.

Przedsiębiorca, któremu zostanie udzielone tymczasowe wsparcie restrukturyzacyjne będzie zobowiązany do sporządzania, na podstawie opublikowanego wzoru, i przekładania ministrowi właściwemu do spraw gospodarki albo ARP sprawozdań zawierających dane i informacje o wykorzystaniu tymczasowego wsparcia restrukturyzacyjnego i sposobie wdrożenia uproszczonego planu restrukturyzacji.

Pomoc na restrukturyzację

Pomoc na restrukturyzację będzie mogła zostać udzielona przedsiębiorcy (mikro-, małemu, średniemu lub dużemu przedsiębiorcy) znajdującemu się w trudnej sytuacji ekonomicznej w celu realizacji planu restrukturyzacji, który umożliwi przywrócenie temu przedsiębiorcy długookresowej zdolności do konkurowania na rynku.

Pomoc na restrukturyzację może być udzielana, jeżeli:

- 1) zapobiega trudnościami społecznymi lub prowadzi do przezwyciężenia niedoskonałości rynku;
- 2) bez tej pomocy przedsiębiorca znajdujący się w trudnej sytuacji ekonomicznej zostałby zrestrukturyzowany, sprzedany lub zlikwidowany w taki sposób, że cel, o którym mowa w pkt 1, nie zostałby osiągnięty lub zostałby osiągnięty w mniejszym zakresie;
- 3) zostanie przedstawiony wiarygodny scenariusz alternatywny obejmujący działania niebędące pomocą na restrukturyzację, stanowiące element planu restrukturyzacji, z którego wynika, że bez niej cel, o którym mowa w pkt 1, nie zostałby osiągnięty lub zostałby osiągnięty w mniejszym zakresie.

Scenariusz alternatywny, o którym mowa w pkt 3 powyżej może obejmować w szczególności sprzedaż przedsiębiorstwa, jego zorganizowanej części lub aktywów w ramach postępowania likwidacyjnego prowadzonego zgodnie z postanowieniami Kodeksu

Spółek Handlowych lub postępowania upadłościowego prowadzonego zgodnie z przepisami Prawa upadłościowego.

W odróżnieniu od pozostałych form pomocy publicznej pomoc na restrukturyzację będzie mogła mieć formę nie tylko pożyczki, ale także:

- 1) objęcia akcji lub udziałów w podwyższonym kapitale zakładowym albo udziału w podwyższeniu kapitału zakładowego przez podwyższenie wartości nominalnej dotychczasowych udziałów lub akcji;
- 2) objęcia obligacji;
- 3) zmiany terminów spłaty pożyczki wobec podmiotu udzielającego pomocy na restrukturyzację;
- 4) konwersji pożyczki, udzielonej jako pomoc na ratowanie lub jako tymczasowe wsparcie restrukturyzacyjne, na udziały lub akcje przedsiębiorcy.

Ponadto pomoc na restrukturyzację będzie mogła mieć formę ulgi w wykonaniu administracyjnej kary pieniężnej przez:

- 1) odroczenie terminu wykonania administracyjnej kary pieniężnej lub rozłożenie jej na raty,
- 2) odroczenie terminu wykonania zaległej administracyjnej kary pieniężnej lub rozłożenie jej na raty,
- 3) umorzenie administracyjnej kary pieniężnej w całości lub w części,
- 4) umorzenie odsetek za zwłokę w całości lub części

– pod warunkiem przeznaczenia równowartości udzielonej pomocy na realizację planu restrukturyzacji.

Pomoc w formie ulgi w wykonaniu administracyjnej kary pieniężnej będzie udzielana przez organ, który nałożył tę karę (w takim przypadku minister właściwy do spraw gospodarki albo ARP przekazuje wniosek o udzielenie ulgi w wykonaniu administracyjnej kary pieniężnej odpowiedniemu organowi).

Udzielenie pomocy na restrukturyzację w formie pożyczki może zostać uzależnione od ustanowienia na rzecz ministra właściwego do spraw gospodarki zabezpieczenia spłaty tej pomocy, którego wysokość będzie uzależniona od rodzaju, stopnia płynności oraz sytuacji finansowo-ekonomicznej proponującego zabezpieczenie przedsiębiorcy znajdującego się w trudnej sytuacji ekonomicznej.

Pomoc udzielana w tej formie będzie mogła jedynie stanowić uzupełnienie wkładu własnego przedsiębiorcy w finansowanie kosztów restrukturyzacji, który musi stanowić co do zasady nie mniej niż 50% udziału w kosztach restrukturyzacji.

Przedsiębiorca, któremu zostanie udzielona pomoc na restrukturyzację będzie zobowiązany do sporządzania, na podstawie opublikowanego wzoru, i przekładania ministrowi właściwemu do spraw gospodarki albo ARP sprawozdań zawierających dane i informacje o

wykorzystaniu tymczasowego wsparcia restrukturyzacyjnego i sposobie wdrożenia planu restrukturyzacji

Źródło pochodzenia środków przeznaczanych na pomoc

Pomoc będzie udzielana z budżetu państwa przez ministra właściwego do spraw gospodarki, z tym zastrzeżeniem, że może on powierzyć te zadania ARP.

Udzielenie pomocy będzie każdorazowo następowało w drodze decyzji wydawanej przez ministra właściwego do spraw gospodarki albo ARP.

Ponadto udzielona pomoc będzie wymagała co do zasady notyfikacji Komisji Europejskiej. Wyjątek od tej zasady został przewidziany pod warunkiem, że przedsiębiorca znajdujący się w trudnej sytuacji ekonomicznej jest mikro-, małym lub średnim przedsiębiorcą oraz całkowita wielkość udzielonej i wnioskowanej pomocy, udzielanej w ramach tego samego procesu restrukturyzacji, nie przekracza równowartości 10 000 000 euro.

Środki przeznaczone na pomoc

Roczny limit wydatków z budżetu państwa na realizację zadań wynikających z Ustawy będzie wynosił nie więcej niż 120 mln zł rocznie do roku 2029 włącznie. 69% wskazanej kwoty ma zostać przeznaczona na pożyczki, 29% mogą stanowić wejścia kapitałowe (objęcia akcji lub udziałów w podwyższonym kapitale zakładowym albo udziału w podwyższeniu kapitału zakładowego lub objęcia obligacji) w ramach pomocy na restrukturyzację, a 2% tej kwoty będzie przeznaczone na koszty udzielenia pomocy. Mając na uwadze obecną oraz potencjalną skalę potrzeb, należy się spodziewać, że z pomocy będzie mogła skorzystać niewielka część zainteresowanych przedsiębiorców.

Pomoc publiczna a epidemia COVID-19

Do dnia 31 grudnia 2021 r. przez trudności społeczne lub niedoskonałości rynku rozumie się również ryzyko opuszczenia rynku przez przedsiębiorcę znajdującego się w trudnej sytuacji ekonomicznej w wyniku trudności związanych z zaistnieniem epidemii COVID-19

Ponadto do dnia 31 grudnia 2021 r. realizacja zadań wynikających z Ustawy w zakresie udzielania pomocy przedsiębiorcom znajdującym się w trudnej sytuacji ekonomicznej, w przypadku powstania ryzyka opuszczenia rynku przez przedsiębiorcę znajdującym się w trudnej sytuacji ekonomicznej w wyniku trudności związanych z zaistnieniem epidemii COVID-19, może być dofinansowana ze środków Funduszu Przeciwdziałania COVID-19.